

دستورالعمل احراز استعداد برتر در عرصه پژوهش

مقدمه

به استناد بند ۱۵ ماده ۶ اساسنامه مرکز امور نخبگان و استعدادهای برتر حوزه‌های علمیه (که از این پس به اختصار «مرکز» نامیده می‌شود) و بر اساس آیین‌نامه احراز نخبگی و استعداد برتر حوزه‌های علمیه، «دستورالعمل احراز استعداد برتر در عرصه پژوهش» به شرح ذیل تدوین می‌گردد.

فصل اول: شناسایی واجدین شرایط اولیه

ماده ۱. فرایند شناسایی

۱. درخواست معرفی واجدان شرایط از مراکز مدیریت حوزوی؛
۲. معرفی واجدان شرایط مورد تأیید معاونت پژوهش توسط مراکز مدیریت حوزوی؛
۳. ثبت نام افراد معرفی شده در سامانه مرکز؛
۴. شناسایی واجدان شرایط اولیه توسط بخش نخبگانی مراکز مدیریت حوزوی؛
۵. برگزاری مصاحبه «عمومی، علمی و تخصصی» توسط بخش نخبگانی مراکز مدیریت حوزوی؛
۶. انتخاب استعدادهای برتر توسط مرکز پس از بررسی در کارگروه پژوهش و تأیید کمیسیون هیأت امنا.

ماده ۲. شرایط عمومی

شرایط عمومی استعدادهای برتر به شرح ذیل است:

۱. انگیزه و اشتیاق و پشتکار در تحصیل حوزوی؛
۲. باورمندی نسبت به هویت روحانیت؛
۳. اهتمام به امور عبادی؛
۴. اهتمام به پرهیز از رذائل اخلاقی؛
۵. حسن رفتار و تعامل با دیگران؛
۶. زی طلبگی؛
۷. حجاب و عفاف (ویژه خواهران)؛
۸. خلاقیت و نوآوری علمی؛
۹. نظم و انضباط؛
۱۰. تعادل^۲ شخصیتی؛
۱۱. تعادل^۳ فکری؛
۱۲. تعادل^۴ سیاسی؛
۱۳. التزام به ولایت فقیه.

۱. شناسایی نخبگان و استعدادهای برتر حوزوی با همکاری مراکز مدیریت حوزه‌های علمیه.
۲، ۳ و ۴. منظور از تعادل، صرفاً اجتناب از افراط و تفریط است.

ماده ۳. شرایط سنی

جدول شماره ۱: شرایط سنی استعداد‌های برتر برای ورودی‌های با مدرک دیپلم و بالاتر

خواهران متأهل		خواهران مجرد و دوره کوتاه مدت (سفیران)		دوره بلندمدت برادران	
حداکثر سن	مقطع اشتغال به تحصیل	حداکثر سن	مقطع اشتغال به تحصیل	حداکثر سن	مقطع اشتغال به تحصیل
۳۵	سطح ۲	۳۰	سطح ۲	۲۶	سطح ۱
۳۷	سطح ۳	۳۲	سطح ۳	۲۸	سطح ۲
۴۲	سطح ۴	۳۶	سطح ۴	۳۳	سطح ۳
۴۵	دوره درس خارج	۴۰	دوره درس خارج	۴۰	سطح ۴ و دوره دوم خارج

تبصره ۱: در خصوص طلاب ورودی با مدرک کمتر از دیپلم، تعداد سنوات باقی مانده تحصیلی تا دیپلم، از حداکثر سن کسر خواهد شد.

تبصره ۲: در خصوص طلاب شاغل در سطح ۱، ۲ و ۳ برادران، افزون بر مدت خدمت و وظیفه عمومی، مدت اشتغال به تحصیل در دانشگاه به سن مذکور اضافه می‌شود.

ماده ۴. شرایط اختصاصی

جدول شماره ۲: شرایط اختصاصی برادران

ردیف	مقطع اشتغال به تحصیل	پایه‌های ۱ اتمام یافته	معدل پایه‌های اتمام یافته	شرایط پژوهشی
۱	سطح ۱ (پایه چهارم تا ششم)	اول تا سوم	۱۷	کسب حداقل ۵ امتیاز از جدول فعالیت‌های پژوهشی غیر از ردیف‌های ۳۴ تا ۳۷، ۴۸ تا ۶۳ و ۷۰ تا ۷۴
۲	سطح ۲ (پایه هفتم و هشتم)	اول تا ششم	۱۶	کسب حداقل ۱۰ امتیاز از جدول فعالیت‌های پژوهشی غیر از ردیف‌های ۳۴ تا ۳۷، ۴۸ تا ۶۳ و ۷۰ تا ۷۴
۳	سطح ۳ (پایه نهم و دهم)	اول تا هشتم	۱۶	کسب حداقل ۱۵ امتیاز از جدول فعالیت‌های پژوهشی غیر از ردیف‌های ۳۴ تا ۳۷، ۴۸ تا ۶۳ و ۷۰ تا ۷۴
۴	سطح ۴ (سال اول تا چهارم درس خارج)	اول تا دهم	۱۵	کسب حداقل ۲۰ امتیاز از جدول فعالیت‌های پژوهشی غیر از ردیف‌های ۳۴ تا ۳۷، ۴۸ تا ۶۳ و ۷۰ تا ۷۴
۵	دوره دوم درس خارج	اول تا اتمام مصاحبه‌های خارج	۱۵	کسب حداقل ۲۵ امتیاز از جدول فعالیت‌های پژوهشی غیر از ردیف‌های ۳۴ تا ۳۷، ۴۸ تا ۶۳ و ۷۰ تا ۷۴

جدول شماره ۳: شرایط اختصاصی خواهران

ردیف	مقطع اشتغال به تحصیل	معدل واحدهای گذرانده	شرایط پژوهشی
۱	سطح ۲ (اتمام حداقل ۹۵ واحد)	۱۷	کسب حداقل ۵ امتیاز از جدول فعالیت‌های پژوهشی غیر از ردیف‌های ۳۴ تا ۳۷، ۴۸ تا ۶۳ و ۷۰ تا ۷۴
۲	سطح ۳	۱۶	کسب حداقل ۱۵ امتیاز از جدول فعالیت‌های پژوهشی غیر از ردیف‌های ۳۴ تا ۳۷، ۴۸ تا ۶۳ و ۷۰ تا ۷۴
۳	سطح ۴	۱۶	کسب حداقل ۲۰ امتیاز از جدول فعالیت‌های پژوهشی غیر از ردیف‌های ۳۴ تا ۳۷، ۴۸ تا ۶۳ و ۷۰ تا ۷۴
۴	دوره درس خارج	۱۵	کسب حداقل ۲۵ امتیاز از جدول فعالیت‌های پژوهشی غیر از ردیف‌های ۳۴ تا ۳۷، ۴۸ تا ۶۳ و ۷۰ تا ۷۴

۱. منظور پایه یا معادل ساعت آن است.

تبصره: کسانی که یکی از شرایط ذیل را دارا باشند از داشتن حداقل امتیاز پژوهشی معاف بوده و واجد شرایط تشکیل پرونده در عرصه پژوهش هستند:

۱. برگزیدگان جشنواره علامه حلی (سراسری) و همایش کتاب سال حوزه و راه یافتگان به مرحله نهایی این جشنواره‌ها که حداقل ۷۵ درصد سقف امتیاز را کسب کرده باشند؛
۲. کسانی که توسط یکی از اساتید ویژه یا یک واحد آموزشی یا پژوهشی دارای اعتبار حوزوی، دارای استعداد خاصی در عرصه پژوهش تشخیص داده شده و با ذکر ویژگی‌ها و دلایل «استعداد خاص بودن در عرصه پژوهش»، به بخش‌های نخبگانی مراکز مدیریت حوزوی معرفی شوند. فهرست اساتید ویژه و واحدهای آموزشی یا پژوهشی دارای اعتبار، با پیشنهاد بخش‌های نخبگانی مراکز مدیریت حوزوی و تأیید کمیسیون هیأت امنا تعیین می‌شود.

فصل دوم: ارزشیابی و سنجش صلاحیت‌های عمومی، علمی و تخصصی

ارزشیابی و سنجش صلاحیت‌های عمومی، علمی و تخصصی از طریق برگزاری مصاحبه «عمومی، علمی و تخصصی» انجام می‌شود.

ماده ۵. تعریف مصاحبه

مجموعه‌ای از سنجش‌های شفاهی است که به منظور ارزشیابی و سنجش صلاحیت‌های عمومی، علمی و تخصصی واجدین شرایط اولیه و انتخاب نهایی استعدادهای برتر انجام می‌شود.

ماده ۶. انواع مصاحبه

- الف) مصاحبه عمومی:** این سنجش، با هدف شناسایی صلاحیت‌های عمومی و اخلاقی انجام می‌شود.
- تبصره:** این مصاحبه می‌تواند بعد از اتمام مراحل شناسایی و در دوره حمایت انجام شود.
- ب) مصاحبه علمی:** این سنجش، با هدف شناسایی صلاحیت‌های علمی (تحصیلی) انجام می‌شود.
- ج) مصاحبه تخصصی عرصه پژوهش:** این سنجش، با هدف شناسایی صلاحیت‌های علمی و توان و مهارت پژوهشی، ناظر به فعالیت‌های ارائه شده انجام می‌شود.
- د):** مواد و کیفیت انجام هر مصاحبه در «شیوه‌نامه مصاحبه عمومی، علمی و تخصصی مرکز امور نخبگان و استعدادهای برتر حوزه‌های علمیه» آمده است ولی معدل لازم مصاحبه علمی جهت راه‌یابی به مصاحبه تخصصی و معدل کل مصاحبه جهت راه‌یابی پرونده به کارگروه و نمره قبولی مصاحبه در هر یک از مقاطع به شرح جدول ذیل است:

جدول شماره ۴

ردیف	مقطع اشتغال به تحصیل		معدل لازم مصاحبه علمی جهت راه‌یابی به مصاحبه تخصصی		معدل کل مصاحبه جهت راه‌یابی پرونده به کارگروه	نمره قبولی
	برادران	خواهران	راه‌یابی به مصاحبه تخصصی			
۱	سطح ۱	سطح ۲	مشروط بر این که	۱۵	۱۶,۲۵	۱۶,۷۵
۲	سطح ۲ و سطح ۳	سطح ۳	هیچ درسی نیز	۱۴,۵	۱۶	۱۶,۵
۳	سطح ۴ و دوره دوم درس خارج	سطح ۴ و دوره درس خارج	کمتر از ۱۴ نباشد	۱۴	۱۵,۵	۱۶

تبصره: در محاسبه معدل کل مصاحبه، نمره مصاحبه تخصصی، با ضریب ۲ و مصاحبه علمی با ضریب ۱ محاسبه می‌شود.

ماده ۷. امتیاز فعالیت‌های پژوهشی

امتیاز حاصل از فعالیت‌های پژوهشی به شرح جدول ذیل است:

جدول شماره ۵

ردیف	عنوان فعالیت	سقف امتیاز
۱	کتاب پژوهشی (به ازای هر کتاب)	۱۵
۲	کتاب پژوهشی دوره‌ای و چند جلدی (به ازای هر جلد)	۱۰
۳	دائرة المعارف‌ها، دانشنامه‌ها، تفاسیر، مسانید، شروح، اصطلاح نامه‌ها و درختواره‌های علوم یا سامانه‌های نرم افزاری	۱۰
۴	کتاب مستخرج از رساله سطح ۴ / دکتری	۳
۵	کتاب مستخرج از پایان‌نامه سطح ۳ / کارشناسی ارشد	۲
۶	تقریر انتقادی دروس خارج	۱۰
۷	تقریر غیرانتقادی دروس خارج	۷
۸	رساله علمی (به ازای هر رساله)	۱۰
۹	تحشیه و تعلیق (به ازای هر جلد)	۱۰
۱۰	تصحیح انتقادی کتاب معتبر	۱۰
۱۱	تصحیح و تحقیق کتاب معتبر	۵
۱۲	تجدید چاپ کتاب پژوهشی با ۳۰ تا ۵۰ درصد اصلاح یا اضافه در محتوای آن (به ازای هر کتاب)	۵
۱۳	کتاب تالیفی ترویجی	۷
۱۴	تجدید چاپ کتاب تالیفی ترویجی با حداقل ۳۰ درصد اصلاح یا اضافه در محتوای آن (به ازای هر کتاب)	۳
۱۵	فرهنگ‌نامه‌ها، کتاب شناسی‌ها و فهرست نگاری‌ها و یا معادل آن‌ها در نسخه‌های دیجیتال (به ازای هر جلد)	۵
۱۶	ترجمه کتاب تخصصی	۷
۱۷	ترجمه کتاب عمومی	۴
۱۸	تألیف کتاب به زبان دوم	به زبان عربی ۳۰٪ بیش از امتیاز کتاب به زبان اول
		به زبان غیرعربی ۲۰٪ بیش از امتیاز کتاب به زبان اول
۱۹	ویرایش علمی کتاب	۵
۲۰	تلخیص کتاب علمی معتبر	۴
۲۱	چکیده کتب یا چکیده مقالات (به ازای هر جلد)	۳
۲۲	تدوین مجموعه مقالات چاپی یا دیجیتال (به ازای هر مجموعه)	۵
۲۳	تألیف متون درسی مراکز آموزشی معتبر	سطح ۴ / دکتری
		سطح ۳ / کارشناسی ارشد
		سطح ۲ / کارشناسی
۲۴	نمایه‌سازی کتاب علمی	۱,۵
۲۵	علمی - پژوهشی	۷
۲۶	علمی - ترویجی	۴
۲۷	علمی - تخصصی	۳
۲۸	منتشره در مجلات علمی واحدهای آموزشی و پژوهشی	سطح ۱ و ۲
		سطح ۳ و ۴
۲۹	مقاله دانشنامه‌ای و دائرةالمعارفی	تخصصی
		عمومی
		مقاله کامل
۳۰	مندرج در مجموعه مقالات همایش‌های علمی معتبر	خلاصه مقاله
		مقاله کامل
۳۱	تألیف مقاله به زبان دوم	عربی ۳۰٪ بیش از امتیاز مقاله به زبان اول
		غیرعربی ۲۰٪ بیش از امتیاز مقاله به زبان اول
۳۲	ترجمه مقاله علمی منتشره در نشریات معتبر	۵۰٪ امتیاز اصل مقاله

کتاب

مقاله

چاپ شده در مجلات علمی معتبر یا پذیرفته شده در همایش‌ها

ردیف	عنوان فعالیت		سقف امتیاز	
۳۳	مقاله علمی - پژوهشی مستخرج از پایان نامه یا رساله		سطح ۳	
			سطح ۴	
۳۴	رساله سطح ۴ / دکتری دفاع شده		پایان نامه	
۳۵	پایان نامه سطح ۳ / کارشناسی ارشد دفاع شده			
۳۶	تحقیق / مقاله پایانی	سطح ۲ برادران		
۳۷	سطح ۱ برادران و سطح ۲ خواهران و سفیران	۲		
۳۸	تدوین سفارش نامه (RFP) مصوب		طرح پژوهشی	
۳۹	تدوین طرح نامه (پروپوزال) مصوب			
۴۰	مدیر پروژه و طرح پژوهشی			
۴۱	ناظر علمی طرح پژوهشی			
۴۲	همکار (بر اساس سهم مشارکت)			
۴۳	ارائه کرسی تخصصی		کرسی نظریه پردازی	
			کرسی نوآوری	
			کرسی نقد	
	۴۴	مشارکت در برگزاری کرسی تخصصی		ناقد
				داور
				دبیر
	۴۵	برگزاری کرسی ترویجی / نشست علمی		ارائه دهنده
				ناقد
				داور
				دبیر
	۴۶	کرسی آزاداندیشی / مناظره		ارائه دهنده
				ناقد
دبیر				
۴۷	سخنرانی علمی			
۴۸	طراحی و تأسیس مؤسسات، مراکز، واحدهای پژوهشی، انجمن‌ها و قطب‌های علمی حوزوی و غیرحوزوی مرتبط با علوم اسلامی (به ازای هر طرح یا مدیریت سالانه و حداکثر تا سه سال)		مدیریت پژوهشی	
۴۹	ریاست پژوهشگاه‌ها و ریاست پژوهشکده‌ها و واحدهای پژوهشی مستقل (به ازای هر سال و حداکثر تا سه سال)			
۵۰	معاونت پژوهشگاه‌ها، معاونت پژوهشکده‌ها و واحدهای پژوهشی مستقل و معاونت پژوهش واحدهای آموزشی (به ازای هر سال و حداکثر تا سه سال)			
۵۱	مدیران گروه‌های پژوهشی و اعضای هیأت علمی پژوهشی (به ازای هر سال و حداکثر تا سه سال)			
۵۲	معاونت پژوهش مراکز مدیریت حوزوی (به ازای هر سال و حداکثر تا سه سال)			
۵۳	مدیریت ارشد معاونت پژوهش ستاد و معاونت پژوهش استان (به ازای هر سال و حداکثر تا سه سال)			
۵۴	کارشناس مسئولی معاونت پژوهش ستاد و مدیریت ارشد معاونت پژوهش استان (به ازای هر سال و حداکثر تا سه سال)			
۵۵	طراحی و ایجاد رشته‌ها و میان‌رشته‌های علمی جدید و گرایش‌های نو (به ازای هر رشته)			
۵۶	تدوین شیوه‌نامه‌ها و آیین‌نامه‌های علمی و پژوهشی مصوب شوراهای معتبر			
۵۷	مدیر مسئول نشریات علمی (به ازای هر سال و حداکثر تا سه سال) سردبیر نشریات علمی (به ازای هر سال برای فصل‌نامه و حداکثر تا سه سال و به ازای هر دو سال برای دوفصل‌نامه و حداکثر تا ۶ سال)			علمی - پژوهشی
				علمی - ترویجی و علمی - تخصصی
				علمی - فرهنگی
۵۸	عضویت فعال هیأت تحریریه نشریات علمی (به ازای هر سال برای فصل‌نامه و حداکثر تا سه سال و به ازای هر دو سال برای دوفصل‌نامه و حداکثر تا ۶ سال)			

ردیف	عنوان فعالیت		سقف امتیاز
۵۹	عضویت در شوراهای علمی سیاست‌گذاری و تصمیم‌گیری (به ازای هر سال و حداکثر تا پنج سال)	در سطح ملی (فراحوزوی)	۱,۵
		در سطح سازمانی (حوزوی)	۱
	برپایی نمایشگاه‌های پژوهشی استانی، ملی و بین‌المللی به ترتیب طراحی و راه‌اندازی کتابخانه جامع دیجیتال یا حقیقی (به ازای هر کتابخانه)		۳-۲-۱,۵
			۴
۶۰	طراحی و راه‌اندازی کتابخانه تخصصی دیجیتال یا حقیقی (به ازای هر کتابخانه)		۳
			۴
۶۱	دبیری علمی همایش‌های علمی معتبر و مدیریت گروه‌های علمی جشنواره (حداکثر تا پنج مورد)	بین‌المللی	۴
		ملی	۳
		استانی	۱
۶۲	کتاب سال حوزه	رتبه اول	۷
		رتبه دوم	۶
		رتبه سوم	۵
		شایسته تقدیر	۴
۶۳	جشنواره مقالات علمی حوزه	برگزیده	۵
		شایسته تقدیر	۴
۶۴	کتاب و پایان نامه	رتبه اول	۶
		رتبه دوم	۵
		رتبه سوم	۴
		شایسته تقدیر	۳
	مقاله و تحقیق پایانی	رتبه اول	۴
		رتبه دوم	۳
		رتبه سوم	۲
		شایسته تقدیر	۱
۶۵	فارابی، کتاب سال جمهوری	رتبه اول	۸
		رتبه دوم	۷
		رتبه سوم	۶
		شایسته تقدیر	۵
۶۶	بین‌المللی		۱۲
		ملی	۸
		در سطح ملی	۶
۶۷	پژوهشگر نمونه	در سطح استانی	۳
			۳
۶۸	عضویت فعال در هسته‌های پژوهشی اعتبار یافته	به ازای هر سال و حداکثر تا سه سال	۱,۵
			۱
۶۹	عضو فعال انجمن‌های پژوهشی	رساله سطح ۴ / دکتری	۳
		پایان‌نامه سطح ۳ / کارشناسی ارشد	۲
		راهنمایی تحقیق و مقاله پایانی راهنمایی مقالات علمی پژوهشی (برای کسانی که نام آن‌ها به عنوان نویسنده نیامده است)	۱
		رساله سطح ۴ / دکتری	۲
۷۰	مشاوره	پایان‌نامه سطح ۳ / کارشناسی ارشد	۱
		کتاب و پایان‌نامه سطح ۴ / دکتری	۲
۷۱	ارزیابی، داوری نظارت علمی	پایان‌نامه سطح ۳ / کارشناسی ارشد	۱
		مقاله علمی - پژوهشی، علمی - ترویجی، علمی - تخصصی	۱, ۰,۷۵, ۰,۵

ردیف	عنوان فعالیت	سقف امتیاز
	طرح‌نامه پژوهشی	۱
۷۵	تولید محتوا	۱۰
	طراحی نرم افزار	۵
۷۶	ثبت ایده	۴
	اجرای ایده	۵
۷۷	سایر فعالیت‌های پژوهشی مورد تأیید معاونت پژوهش مراکز مدیریت حوزوی	حداکثر تا ۱۰

تبصره: فعالیت‌های پژوهشی استعدادهای برتر که موضوع آن مرتبط با علوم اسلامی و انسانی نیست، با نصف امتیاز محاسبه شود.

ماده ۸. محاسبه امتیاز نهایی

امتیاز نهایی بر اساس فعالیت‌های چهار سال اخیر به روش ذیل محاسبه می‌شود:

(امتیاز فعالیت‌های آموزشی، تبلیغی و فرهنگی) + (۲ × امتیاز فعالیت‌های پژوهشی) + (۲,۵ × امتیاز مصاحبه) + امتیاز معدل تحصیلی (بر اساس ماده ۴) = امتیاز نهایی

تبصره ۱: جداول فعالیت‌های آموزشی، تبلیغی و فرهنگی در دستورالعمل‌های احراز استعداد برتر در عرصه‌های تحصیل و تبلیغ آمده است.

تبصره ۲: در پایان انجام مصاحبه یک دوره و پس از محاسبه امتیاز نهایی توسط بخش‌های نخبگانی مراکز مدیریت حوزوی، فهرست افراد به

ترتیب امتیاز نهایی به همراه مستندات جهت بررسی در کارگروه پژوهش به مرکز ارسال می‌گردد.

ماده ۹. تصویب

این دستورالعمل در یک مقدمه، ماده ۹ و تبصره ۸ در تاریخ ۱۴۰۰/۱۲/۲۳ در کمیسیون هیأت امنای مرکز به تصویب رسید و آخرین اصلاحات

در تاریخ ۱۴۰۳/۰۶/۲۸ در کمیسیون هیأت امنای مرکز انجام شد.